

**UCHWAŁA NR 233/XXXII/17
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIĘ**

z dnia 21 kwietnia 2017 r.

**w sprawie wyrażenia stanowiska wobec zapowiadanych zmian prawa samorządowego
w Polsce oraz wyrażenia poparcia dla stanowiska Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego
w sprawie planowanych zmian w ordynacji wyborczej zmierzających
do zniszczenia polskiej samorządności**

Na podstawie art. 18 ust.1w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 4 ust. 6 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Rada Miejska w Szczuczynie wyraża swoje stanowisko wobec zapowiadanych zmian prawa samorządowego w Polsce, w szczególności w zakresie rozwiązań o charakterze ustrojowym.

2. Rada Miejska w Szczuczynie stwierdza, że pojawiające się w przestrzeni publicznej kategorię zapowiedzi radykalnych zmian w samorządowym prawie wyborczym w zakresie rewizji zakresu okręgów wyborczych, ograniczenia możliwości udziału w procesie wyborczym komitetów obywatelskich, podniesienia progów wyborczych, ograniczenia kadencyjności organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego, a także ograniczenia obywatelom ich konstytucyjnych praw i wolności w szczególności wynikających z art. 62 Konstytucji RP – godzą w prawa obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Rada Miejska w Szczuczynie wyraża poparcie dla stanowiska Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego w sprawie planowanych zmian w ordynacji wyborczej zmierzających do zniszczenia polskiej samorządności.

4. Treść stanowiska, o którym mowa w ust. 3 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

5. Wszelkie zmiany prawa samorządowego powinny być uprzednio poddane możliwie szerokim konsultacjom społecznym, we właściwym czasie i w odpowiednim trybie, w szczególności z przedstawicielami organizacji zrzeszających jednostki samorządu terytorialnego.

§ 2. 1. Rada Miejska w Szczuczynie apeluje o respektowanie w toku prac nad zmianami prawa samorządowego w Polsce postanowień Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz wiążącego Polskę prawa międzynarodowego, w tym Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego. W szczególności członkowie społeczności lokalnych powinni mieć zagwarantowane prawo decydowania o najważniejszych sprawach dotyczących ich wspólnoty samorządowej, w tym o wyborze osób wchodzących w skład organów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

2. Rada Miejska w Szczuczynie apeluje do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, parlamentu, rządu Rzeczypospolitej Polskiej i polityków o niepodejmowanie decyzji godzących w prawa wyborcze obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Rada Miejska w Szczuczynie apeluje o podjęcie rzetelnych prac zmierzających do systemowego przeglądu prawa samorządowego, w szczególności prawa ustrojowego, a następnie wypracowania kompleksowej propozycji zmian w tym zakresie.

§ 3. 1. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna oraz Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Szczuczynie.

2. Upoważnia się osoby, o których mowa w ust. 1, do podejmowania wszelkich działań zmierzających do przedstawienia niniejszej uchwały właściwym organom władzy publicznej oraz jej przedstawicielom.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

Stanowisko Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego w sprawie planowanych zmian w ordynacji wyborczej zmierzających do zniszczenia polskiej samorządności

Z największym niepokojem odnotowujemy niesłuszną, bezprzedmiotową coraz bardziej rosnącą falę niechęci w stosunku do osób piastujących obecnie stanowiska organów wykonawczych gmin. W związku z zapowiadanymi zmianami w ordynacji wyborczej do samorządów z ust wielu polityków, a nawet przedstawicielei Rządu kierowane są pod naszym adresem obraźliwe słowa, które nie służą wzmocnieniu roli i pozycji samorządów oraz partnerstwa między jego jednostkami, a administracją rządową. Gminna reforma samorządowa jest powszechnie uważana za jeden z najbardziej udanych obszarów polskiej transformacji ustrojowej, a samorządy ze swoimi liderami cieszą się największym zaufaniem spośród wszystkich instytucji państwa. Niezgodnym z Konstytucją jest pozbawianie bez wyroku sądu biernego prawa wyborczego.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż wybór bezpośredni wójta, burmistrza, prezydenta doprowadził do stabilizacji organu wykonawczego i poprawy jakości zarządzania. Jedyne w wyborach samorządowych obywatele faktycznie decydują, kto będzie reprezentował interesy publiczne mieszkańców. Nie odbierajmy naszym rodakom prawa do decydowania. Polacy najlepiej wiedzą na kogo głosować.

Jest wiele argumentów, które przemawiają za tym, by nie ograniczać się do dwukadencyjności:

·Ze wszystkich szczebli samorządowych istniejących w Polsce jedynie wójt, burmistrz, prezydent wybierany jest przez całą społeczność w wyborach bezpośrednich.

·W ostatnich wyborach wymieniło się 33% włodarzy gmin w Polsce, a w woj. podlaskim 48%. Tylko 28% sprawuje funkcję dłużej niż trzy kadencje.

·Dwukadencyjność w samorządach w połączeniu z bezpośrednimi wyborami praktycznie nie występuje w systemach demokratycznych.

·Wyniki wszelkich rankingów samorządowych wskazują, że zadania publiczne zdecydowanie lepiej wykonują samorządy, w których wójt, burmistrz, prezydent pełni funkcję kilka kadencji a najgorzej oceniane są te, w których następowały częste zmiany (Wspólnota, Rzeczpospolita).

·W małych samorządach wszystkie decyzje podlegają stałej kontroli społecznej i przejrzystość działań jest pełna. Mieszkańcy mają łatwą możliwość zauważenia każdej nieprawidłowości.

·Grozi to doborem negatywnym, ponieważ przejście z dobrej i stabilnej kariery zawodowej do samorządu na kilka lat będzie obarczone zbyt dużym ryzykiem.

·Pierwsza kadencja to najczęściej realizacja zobowiązań poprzednika, uczenie się działalności samorządowej i przygotowywanie planów, dokumentacji, źródeł finansowania. W drugiej kadencji będzie dominować planowanie własnej przyszłości, a nie praca na rzecz gminy. Pokusą będzie też zadłużanie gminy, podejmowanie populistycznych decyzji (np. zwalnianie z podatków, rozdawnictwo, obniżanie opłat).

·Dwukadencyjność od 2018r. wyeliminuje z życia publicznego osoby, które uwierzyły w ideę samorządności, poświęciły jej znaczną część życia i co cztery lata poddawały się ocenie otrzymując zaufanie nawet 90% wyborców.

Jesteśmy za rozpoczęciem ogólnonarodowej debaty dotyczącej dwukadencyjności: wójtów, burmistrzów, prezydentów, starostów, marszałków, posłów i senatorów, jak również jednomandatowych okręgów wyborczych do wszystkich tych szczebli.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

Uzasadnienie

W ostatnim czasie, w dyskusji publicznej, a w szczególności w wypowiedziach przedstawicieli różnych ugrupowań politycznych, narasta fala niechęci w stosunku do samorządu terytorialnego oraz jego przedstawicieli. Formułowane w tym zakresie zarzuty uzasadniane są populistycznymi hasłami nieznajdującymi potwierdzenia w faktach. W oparciu o wadliwą diagnozę, formułowaną jak można przypuszczać wyłącznie dla osiągnięcia krótkoterminowych celów politycznych, proponuje się wprowadzenie brzemiennej w skutkach zmian o charakterze systemowym, mających doprowadzić do ograniczenia swobody poszczególnych wspólnot samorządowych. W ten sposób próbuje się dyskredytować dorobek tychże wspólnot samorządowych i ich organów oraz działania podejmowane w tym zakresie na przestrzeni ostatnich 27 lat.

W związku z powyższym, Rada Miejska w Szczuczynie, będąca organem na rzecz którego ustanowiono domniemanie kompetencji we wszystkich sprawach dotyczących wspólnoty samorządowej nie zastrzeżonych dla innych organów, wyraża zdecydowany sprzeciw wobec zapowiadanych zmian prawa samorządowego w Polsce, w szczególności w zakresie rozwiązań o charakterze ustrojowym. Dotyczy to przede wszystkim zapowiedzi zmian w samorządowym prawie wyborczym – w tym ograniczenia czynnego i biernego prawa wyborczego – oraz sposobu realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Proponowane zmiany prawa samorządowego muszą być zgodne z postanowieniami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – w tym zasadą pomocniczości, zasadą decentralizacji, zasadą samorządu terytorialnego oraz gwarancjami zawartymi w Rozdziale VII „Samorząd terytorialny” - oraz wiążącym Polskę prawem międzynarodowym, w tym Europejską Kartą Samorządu Lokalnego. W szczególności członkowie społeczności lokalnych muszą mieć zagwarantowane prawo decydowania o najważniejszych sprawach dotyczących ich wspólnoty samorządowej, w tym o wyborze osób wchodzących w skład organów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Każdy mieszkaniec korzysta z pełni praw wyborczych, wybiera i może być wybierany. Prawo decyzji wyborczej jest czytelne i przez wszystkich zrozumiałe, co znajduje swoje potwierdzenie w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej:

Art. 169.

2. Wybory do organów stanowiących są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. (...)

Zapisana tutaj zasada powszechności jest jedną z podstawowych gwarancji zapisanych w konstytucji. Powszechność nie odnosi się tylko do prawa do głosowania ale również do prawa do kandydowania. Norma prawna mówi, że prawo to ogranicza wyłącznie wiek i posiadanie pełni władz umysłowych. Ta regulacja to podstawa wolnych wyborów. Każdy obywatel ma zarówno czynne i bierne prawo wyborcze. Dlatego wprost z zasadą powszechności wyborów w niezgodzie pozostaje wprowadzenie tzw. cenzusów wyborczych. We współczesnych krajach jedynymi wyjątkami jest wiek i pełnia władz umysłowych.

Tam, gdzie ustawodawca przewidział dodatkowe regulacje, zostało to zawarte w ustawie zasadniczej, czego przykładem jest:

Art. 127.

Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany przez Naród w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i w głosowaniu tajnym.

Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie wybrany tylko raz.

Jeśli wolą ustawodawcy byłoby wprowadzanie dodatkowych ograniczeń dotyczących wyborów w samorządach, to należy również wprowadzić zmiany w treści:

Art. 62.

Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat.

Prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych.

Bezpieczeństwo rozwoju miast i gmin wymaga pewnej ciągłości decyzyjnej, której gwarantem są samorządowcy sprawujący swoje kadencje po raz kolejny. Taki stan rzeczy jest wynikiem woli mieszkańców i nie może być narażony na nieprzemyślaną i szkodliwą wolę polityczną. Zupełnie niezrozumiałe, niezgodne z prawem i rozsądkiem jest proponowanie, by narzucenie dwukadencyjności działało wstecz, czyli objęło swoim ograniczeniem kadencje już odbyte. Prawo nie działa wstecz, to podstawa prawą wywodząca się z prawa rzymskiego, które jest nienaruszalnym gwarantem poczucia bezpieczeństwa i oparcia w prawie.

Wszelkie zmiany prawa samorządowego powinny być uprzednio poddane możliwie szerokim konsultacjom społecznym, we właściwym czasie i w odpowiednim trybie, w szczególności z przedstawicielami organizacji zrzeszających jednostki samorządu terytorialnego. Dotyczy to w szczególności projektów poselskich, które coraz częściej dotycząc kluczowych spraw ustrojowych, wnoszone są z pominięciem określonego przepisami prawa trybu konsultacji i opiniowania, w szczególności przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Rada Miejska w Szczuczynie dostrzega przy tym konieczność podjęcia rzetelnych prac zmierzających do systemowego przeglądu prawa samorządowego, w szczególności prawa ustrojowego, a następnie wypracowania kompleksowej propozycji zmian w tym zakresie. Bez podjęcia działań w tym zakresie kolejne zmiany prawa samorządowego będą nadal interwencyjne, fragmentaryczne i niespójne.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski